

Raadsvoorstel

Onderwerp Vaststelling bodemenergieplannen en aanpassingen interferentiegebieden
Steller/telnr. Charis van den Berg / 65 64 Bijlagen 7

Registratienummer 618368-2021
Classificatie Openbaar Geheim Vertrouwelijk (bij gebruik van
persoonsgegevens)

Portefeuillehouder Broeksma
Langetermijn agenda (LTA) LTA ja: Maand Jaar
Raad LTA nee: Niet op LTA

Voorgesteld raadsbesluit

De raad besluit:

- I. het 'Bodemenergieplan Binnenstad' vast te stellen;
- II. het 'Bodemenergieplan Stationsgebied' vast te stellen;
- III. het 'Bodemenergieplan Suikerzijde deelgebied Noord' vast te stellen;
- IV. het 'Bodemenergieplan Stadshavens Eemskanaalzone' vast te stellen;
- V. 'De Suikerzijde' aan te wijzen als interferentiegebied;
- VI. de aangepaste contour van interferentiegebied Stadshavens Eemskanaalzone vast te stellen;
- VII. het besluit bekend te maken op overheid.nl.

Samenvatting

Op bepaalde plekken in de gemeente (de zogenoemde interferentiegebieden) verwachten we in de komende jaren een snelle toename van het aantal bodemenergiesystemen en dit achten wij wenselijk in het kader van de energietransitie. Om zo efficiënt mogelijk gebruik te kunnen maken van de ondergrond zijn er ordeningsregels (bodemenergieplannen) opgesteld voor vier interferentiegebieden: de Binnenstad, het Stationsgebied, De Suikerzijde deelgebied Noord en Stadshavens Eemskanaalzone. Als gevolg dienen potentiële nieuwe WKO-installaties te voldoen aan de gebruiksregels in de bodemenergieplannen. Tevens bevat dit voorstel het verzoek om alsnog akkoord te gaan met de aanwijzing van De Suikerzijde (voorheen het Suikerunieterrein) als interferentiegebied. Tenslotte bevat dit voorstel het verzoek om de eerder vastgestelde contour van het interferentiegebied Stadshavens Eemskanaalzone aan te passen aan de huidige projectcontouren van ontwikkelgebied Stadshavens. De vaststelling van deze punten zal geen direct merkbare gevolgen hebben voor de fysieke leefomgeving.

Vervolg voorgesteld raadsbesluit

Aanleiding en doel

Punten I tot en met IV: Bodemenergiesystemen (warmte-koude opslag (WKO)) zijn een belangrijke pijler van onze 'Warmtevisie Groningen duurzaam warm' (2012) en daarmee van het beleid voor een aardgasloze warmtevoorziening. Hiermee dragen we bij aan de realisatie van de Groninger ambitie om in 2035 CO₂-neutraal te zijn (zie de 'Routekaart Groningen CO₂ neutraal 2035', 2018). Bodemenergiesystemen maken gebruik van de bodem om warmte en/of koude op te slaan in het aanwezig grondwater. Deze warmte en/of koude wordt gebruikt voor de klimatisering van gebouwen of processen. Bodemenergiesystemen zijn elektrisch aangedreven en zorgen voor aanzienlijke energiebesparingen ten opzichte van conventionele verwarmings- en koelinstallaties.

Op bepaalde plekken in de gemeente verwachten we in de komende jaren een snelle toename van het aantal bodemenergiesystemen en dit achten wij ook wenselijk in het kader van de energietransitie. Bij de grootschalige toepassing van bodemenergie neemt de drukte in de ondergrond sterk toe. Voorkomen moet worden dat bij een toename van het aantal bodemenergiesystemen negatieve interferentie (negatieve interactie) tussen bodemenergiesystemen onderling of nadelige beïnvloeding van andere ondergrondse functies (zoals ondergrondse bebouwing, kabels en leidingen, archeologie, verontreiniging, grondwater, of natuurbelangen) optreedt. Om zo optimaal en duurzaam mogelijk gebruik te kunnen maken van de ondergrond is het belangrijk om als gemeente regie te kunnen voeren in deze zogenoemde interferentiegebieden. Regie zorgt ervoor dat ongewenste interferentie tussen bodemenergiesystemen onderling of met andere ondergrondse functies wordt voorkomen en dat zoveel mogelijk geïnteresseerden in het gebied gebruik kunnen maken van bodemenergie. Zonder regie is het waarschijnlijk dat toekomstige partijen die zich gaan vestigen in Suikerzijde deelgebied Noord op een gegeven moment geen gebruik meer kunnen maken van bodemenergie.

In 2018 is de juridische basis gelegd middels de Verordening 'Interferentiegebieden Bodemenergiesystemen gemeente Groningen 2018', waarin elf gebieden zijn aangewezen als interferentiegebieden (dit zijn er per abuis uiteindelijk tien geweest, zie uitleg hieronder). Tevens is toen de gewijzigde beleidsvisie bodemenergie vastgesteld. Hierin is onderzocht voor welke interferentiegebieden in de gemeente het wenselijk is om ordeningsregels van de ondergrond op te stellen. Tot nu toe zijn er ordeningsregels in de vorm van bodemenergieplannen gerealiseerd voor vier interferentiegebieden: de Binnenstad (Centrum), het Stationsgebied, De Suikerzijde deelgebied Noord en Stadshavens Eemskanaalzone (bijlagen bij dit voorstel). De bodemenergieplannen omvatten in brede zin de uitgangspunten voor de ondergrondse inrichting met betrekking tot bodemenergiesystemen. Ook bevatten de bodemenergieplannen specifieke gebruiksregels voor open en gesloten systemen, die stellen onder welke voorwaarden WKO-systemen kunnen worden ontworpen, gerealiseerd en geëxploiteerd. De vaststelling van de bodemenergieplannen door de raad is een noodzakelijke stap in de uitvoering van ons warmtebeleid en in de voortgang van de projectplannen voor nieuwbouw en ruimtelijke ordening van de ondergrond van de deelgebieden.

Punt V: in het raadsvoorstel 'Beleidsvisie bodemenergie en aanwijzing interferentiegebieden' van 2018 (registratienummer 7058033) wordt het Suikerunieterrein genoemd als één van de voorgestelde interferentiegebieden. Deze ontbreekt per abuis in de Verordening Interferentiegebieden Bodemenergiesystemen gemeente Groningen 2018 (nr. 1989, 3 januari 2019, Bijlage I). De raad wordt verzocht om alsnog akkoord te gaan met de aanwijzing van De Suikerzijde (voorheen het Suikerunieterrein) als interferentiegebied. De vaststelling van De Suikerzijde (voorheen het Suikerunieterrein) als interferentiegebied is een belangrijke voorwaarde om in dit gebied gemeentelijke regie op de ondergrond te kunnen voeren en om gemeentelijk (warmte)beleid in dit gebied te kunnen realiseren. Ter verduidelijking laat de bijlage 'Kaart interferentiegebied De Suikerzijde' de voorgestelde contouren van het interferentiegebied De Suikerzijde zien. Ten tweede is een nieuwe 'Overzichtskaart interferentiegebieden' bijgevoegd bij het raadsvoorstel, waarop ook De Suikerzijde (voorheen het Suikerunieterrein) is ingetekend.

Punt VI: de huidige projectcontouren van ontwikkelgebied Stadshavens blijken niet overeen te komen met de eerder vastgestelde contour van het interferentiegebied Stadshavens Eemskanaalzone. De raad wordt verzocht om akkoord te gaan met de aanpassing van de contour van het interferentiegebied naar de huidige projectcontouren van het ontwikkelgebied. Het gaat om een uitbreiding met een gebied ten noordwesten van het eerder vastgestelde interferentiegebied, namelijk het vierkant tussen Damsterdiep (noordzijde), Balkgat (oostzijde), Eemskanaal (zuidzijde) en Europaweg (westzijde). Ter verduidelijking wordt verwezen naar de bijlage 'Kaart interferentiegebied Eemskanaalzone'. In het betreffende gebied wordt in de komende jaren nieuwbouw verwacht die geschikt zal zijn voor bodemenergie. Om ook dit gebied zo efficiënt mogelijk te benutten voor bodemenergie is het raadzaam om de huidige regie van de gemeente in het interferentiegebied Stadshavens Eemskanaalzone uit te breiden naar het betreffende gebied.

Kader

Wettelijk:

- Artikel 2.2b van het Besluit omgevingsrecht;

Beleid:

- 'Masterplan Groningen Energieneutraal' 2011;
- 'Warmtevisie Groningen duurzaam warm' 2012;
- 'Beleidsvisie bodemenergie Groningen' 2013;
- 'Beleidsvisie bodemenergie Groningen' (wijziging) 2018;
- 'Routekaart Groningen CO2 neutraal 2035' 2018;
- Verordening 'Interferentiegebieden Bodemenergiesystemen gemeente Groningen 2018'
- 'Warmtetransitieplan' 2021

Argumenten en afwegingen

Door het vaststellen van de bodemenergieplannen en door het aanpassen van de interferentiegebieden De Suikerzijde (voorheen het Suikerunierrein) en Eemskanaalzone kan de gemeente regie voeren op een doelmatig en efficiënt gebruik van de ondergrond in de realisatie van het gemeentelijk warmtebeleid.

Als de bodemenergieplannen niet worden vastgesteld, dan zijn er op korte termijn geen ordeningsregels van de ondergrond in de vier betreffende gebieden beschikbaar. Als de voorgestelde aanpassingen van de interferentiegebieden Suikerzijde en Eemskanaalzone niet worden vastgesteld, dan is er geen juridische grond voor de gemeente om gebruiksregels voor de ondergrond op te stellen voor deze gebieden.

Geadviseerd wordt om de bodemenergieplannen, het voorstel tot aanwijzing van De Suikerzijde (voorheen het Suikerunierrein) als interferentiegebied en de voorgestelde contourwijziging van interferentiegebied Stadshavens Eemskanaalzone vast te stellen. Met de vaststelling van de bodemenergieplannen zijn we beter in staat om regie te voeren over bodemenergiesystemen binnen de diverse (nieuwbouw)gebieden en kunnen we de ondergrond optimaal benutten voor de energiedoelstellingen van de gemeente. Met de aanwijzing en uitbreiding van de twee interferentiegebieden wordt voorkomen dat toekomstige WKO-installaties geen doorgang kunnen vinden vanwege gebrek aan geschikte ruimte in de ondergrond.

Maatschappelijk draagvlak en participatie

De vaststelling van de voorgestelde punten zal geen direct merkbare gevolgen hebben voor de fysieke leefomgeving van de inwoners van de gebieden.

Financiële consequenties

Geen.

Overige consequenties

Het rechtsgevolg van de vaststelling van de bodemenergieplannen is dat potentiële nieuwe installaties dienen te passen in de gebruiksregels zoals opgenomen in de bodemenergieplannen. Dit betekent dat binnen deze gebieden niet overal alle soorten WKO-installaties kunnen worden geplaatst, maar dat er regels gelden ten aanzien van bijvoorbeeld de grootte, de plaatsing en het type installatie.

Het rechtsgevolg van de aanwijzing (of aanpassing) van een interferentiegebied is dat in dit gebied toestemming van de gemeente moet worden verkregen voor het installeren van een klein gesloten bodemenergiesysteem. Alvorens een dergelijk systeem geïnstalleerd kan worden moet een omgevingsvergunning op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht verleend zijn. Buiten interferentiegebieden geldt voor de plaatsing van een klein gesloten bodemenergiesysteem een meldingsplicht. Bodemenergiesystemen groter dan 70 kW hebben ook buiten interferentiegebieden een vergunningplicht.

Vervolg

Na vaststelling van dit voorstel zal worden onderzocht of en wanneer het wenselijk is om te beginnen met het opstellen van passende ordeningsregels voor bodemenergie voor de overige interferentiegebieden: Reitdiep, Zernike, Martiniziekenhuis, Westpoort, UMCG, Ebbingekwartier, Europapark.

Daarnaast zal de openbaar toegankelijke website van de gemeente Groningen over energie worden aangevuld met een webpagina omtrent WKO-beleid. Hier zullen geïnteresseerden en belanghebbenden informatie kunnen vinden over de procedure rondom de aanvraag, realisatie en exploitatie van WKO-installaties. Tevens zullen hier de bodemenergieplannen behorende bij dit voorstel en de overzichtskaarten van de interferentiegebieden te vinden zijn.

Lange Termijn Agenda

N.v.t.

**Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,**

**burgemeester,
Koen Schuiling**

**secretaris,
Christien Bronda**

Dit raadsvoorstel is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.